Västernorrlands läns författningssamling

Länsstyrelsen
Västernorrland

Länsstyrelsen i Västernorrlands läns föreskrifter; fastställande av vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter för Gerdal och Bys vattentäkter i Örnsköldsviks kommun;

22FS 2026:1
Utkom från trycket den 27 april 2026

beslutade den 16 april 2026. (diarienummer 513-10181-23)

Länsstyrelsen i Västernorrlands län föreskriver med stöd av 7 kap. 21 § miljöbalken (1998:808), MB, det område som avgränsas på bifogad karta (bilaga 1) som vattenskyddsområde.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län föreskriver med stöd av 7 kap. 21 § MB att upphäva två tidigare vattenskyddsområden som berör fastställelse av skyddsområde och bestämmelser för vattenskydd vid By vattentäkt i Örnsköldsvik kommun, som finns i länets författningssamling, FS 1981:5. Länsstyrelsen föreskriver även med stöd av 7 kap. 21 § MB att upphäva deldomar som berör fastställelse av skyddsområde och bestämmelser för skydd av vattentillgångar vid Gerdal meddelad av Nedre Norrbygdens Vattendomstol 1969 den 21 jan (A nr 29/1967).

Länsstyrelsen Västernorrlands län föreskriver med stöd av 7 kap. 22 § MB följande.

1 § Petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor

1 §	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon	Tertiär skyddszon
1 a	Uppställning av arbetsfordon eller arbetsmaskiner längre tid än 8 timmar kräver tillstånd.	Uppställning av arbetsfordon eller arbetsmaskiner längre tid än 8 timmar kräver tillstånd.	-

1 §	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon	Tertiär skyddszon
1 b	Etablering av permanenta lagringsplatser för petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor är förbjuden. Hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor på befintlig lagringsplats kräver tillstånd. Hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor på tillfällig lagringsplats i samband med maskinella arbeten kräver tillstånd. Undantaget från förbud och krav på tillstånd är: hantering på lagringsplats som är försedd med sekundärt skydd och som innehåller mindre mängd än 150 liter.	-	-
1 c	Övrig hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor i större mängd än 150 liter vid samma tillfälle är förbjuden. Undantaget från förbud är: transport av	Hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor i större mängd än 150 liter vid samma tillfälle kräver tillstånd Undantaget från krav på tillstånd är: transport av	Hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor i större mängd än 150 liter vid samma tillfälle kräver anmälan. Undantaget från krav på anmälan är: transport av

1 §	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon	Tertiär skyddszon
	petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor och drivmedel i fordons egna tankar.	petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor samt drivmedel i fordons egna tankar.	petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor, drivmedel i fordons egna tankar.

2 § Bekämpningsmedel, växtnäringsämnen och djurhållning

2 §	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon	Tertiär skyddszon
2 a	Hantering av kemiska bekämpningsmedel är förbjuden. Undantaget från förbud är; transport utomhus, punktbekämpning av invasiva främmande arter och skadedjur samt privatpersons hantering inomhus. Yrkesmässig hantering av plantor behandlade med kemiska bekämpningsmedel kräver anmälan.	Hantering av kemiska bekämpningsmedel kräver tillstånd. Undantaget från tillstånd är; transport utomhus, punktbekämpning av invasiva främmande arter och skadedjur samt privatpersons hantering inomhus. Yrkesmässig hantering av plantor behandlade med kemiska bekämpningsmedel kräver anmälan.	-
2 b	Spridning av slam, latrinkompost eller urin från avloppsanläggning är förbjuden. Upplag av naturgödsel eller slam under längre tid än en vecka är förbjudet. Upplag av naturgödsel eller slam under en tid upp till och med en vecka kräver tillstånd.	Spridning av slam, latrinkompost eller urin från avloppsanläggning kräver tillstånd. Yrkesmässigt spridning eller upplag av växtnäringsämnen kräver tillstånd.	-

2 §	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon	Tertiär skyddszon
	Övrigt yrkesmässigt spridning eller upplag av växtnäringsämnen kräver tillstånd.		
2 c	Befintlig djurhållning av mer än tio (10) djurenheter kräver anmälan. Övrig djurhållning av tio (10) djurenheter eller mer kräver tillstånd. Strandbete vid Bysjön, Ängestjärnarna, Mossaviken, Lövsjösjön och Billsjösjön av mer än hundra (100) djurenheter kräver tillstånd.	Befintlig djurhållning av mer än tio (10) djurenheter kräver anmälan. Övrig djurhållning av tio (10) djurenheter eller mer kräver tillstånd. Strandbete vid Bysjön, Mossaviken och Billsjösjön av mer än hundra (100) djurenheter kräver tillstånd.	-
2 d	Yrkesmässigt vattenbruk som innebär utfodring av t.ex. fisk och skaldjur eller annan jämförbar verksamhet är förbjudet.	Yrkesmässigt vattenbruk, som innebär utfodring av t.ex. fisk och skaldjur eller annan jämförbar verksamhet kräver tillstånd.	

3 § Skogsbruk

3 §	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon	Tertiär skyddszon
3	Maskinell skogsbruksåtgärd kräver tillstånd.	Maskinell skogsbruksåtgärd kräver anmälan.	-

4 § Avloppsanläggningar

4 §	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon	Tertiär skyddszon
4 a	Anslutning av WC till befintligt BDT-avlopp är förbjudet. Etablering av avloppsanläggningar med utlopp till mark, grund- eller ytvatten är förbjuden. Undantaget från förbudet är att inom ett avstånd om 50 meter från Lövsjösjön och Ängestjärnarna etablera infiltrationsanläggning avsedd för efterpolering av sådant spillvatten som genomgått godkänd rening, då det i stället krävs tillstånd.	Anslutning av WC till befintligt BDT-avlopp är förbjudet. Etablering av avloppsanläggningar med utlopp till mark, grund- eller ytvatten kräver tillstånd.	-
4 b	Bräddpunkter för avledning av orenat avloppsvatten är förbjuden.	Bräddpunkter för avledning av orenat avloppsvatten kräver tillstånd.	-

5 § Upplag och deponier

5 §	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon	Tertiär skyddszon
5 a	Upplag av bark, flis, spån, timmer och liknande under längre tid än sex månader är förbjudet. Upplag under en tid upp till och med sex månader kräver tillstånd. Undantaget från förbud och krav på tillstånd är lagring av brännved för husbehov.	Upplag av bark, flis, spån, timmer och liknande under längre tid än ett år är förbjudet. Upplag under en tid upp till och med ett år kräver tillstånd. Undantaget från förbud och krav på tillstånd är lagring av brännved för husbehov. Bevattning av upplag är förbjudet.	-

5 §	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon	Tertiär skyddszon
	Bevattning av upplag är förbjudet.		
5 b	Upplag eller deponering av avfall eller förorenade massor är förbjuden. Undantaget från förbudet är upplag av: trädgårdsavfall; snö med ursprung från trafikerade ytor inom den primära skyddszonen.	Upplag eller deponering av avfall eller förorenade massor är förbjuden. Undantaget från förbudet är upplag av: trädgårdsavfall; snö med ursprung från trafikerade ytor inom den primära och sekundära skyddszonen.	-
5 c	Upplag av asfalt och oljegrus är förbjudet.	Upplag av asfalt och oljegrus är förbjudet.	-
5 d	Upplag av vägsalt eller saltinblandad sand är förbjudet.	Upplag av vägsalt eller saltinblandad sand är förbjudet.	Upplag av vägsalt kräver tillstånd.

6 § Vägar och väghållning

6 §	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon	Tertiär skyddszon
6 a	Anläggning av väg utan fastställd vägplan eller detaljplan kräver tillstånd.	Anläggning av väg utan fastställd vägplan eller detaljplan kräver tillstånd.	-
6 b	Spridning av vägsalt eller kemiskt dammbindningsmedel kräver tillstånd. Undantag från kravet på tillstånd gäller vid spridning av saltinblandad	Spridning av vägsalt eller kemiskt dammbindningsmedel kräver tillstånd. Undantag från kravet på tillstånd gäller vid spridning av saltinblandad sand eller	-

6 §	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon	Tertiär skyddszon
	sand eller grus med maximalt 2% salt.	grus med maximalt 2% salt.	

7 § Täktverksamheter och andra markarbeten

7 §	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon	Tertiär skyddszon
7 a	Kommersiell materialtäkt är förbjuden.	Kommersiell materialtäkt är förbjuden.	-
7 b	Fyllning med förorenade massor är förbjudet.	Fyllning med förorenade massor är förbjudet.	-
7 c	Maskinella schaktnings- och grävningsarbeten inom yrkesverksamhet samt sprängning, borrning, pålning, spontning och andra liknande arbeten kräver tillstånd.	Maskinella schaktnings- och grävningsarbeten inom yrkesverksamhet samt sprängning, borrning, pålning, spontning och andra liknande arbeten kräver tillstånd.	-
7 d	Husbehovstäkt kräver tillstånd.	Husbehovstäkt kräver tillstånd.	-

8 § Energianläggningar och anläggningar för vattenuttag

8 §	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon	Tertiär skyddszon
8 a	Ny anläggning, samt ändring av befintlig anläggning, för lagring av och utvinning av värmeenergi eller kyla från berg, mark eller ytvatten kräver tillstånd.	-	-
8 b	Ny anläggning, samt ändring av befintlig anläggning, för uttag av vatten från berg, jord eller ytvatten kräver tillstånd.	Ny anläggning, samt ändring av befintlig anläggning, för uttag av vatten från berg, jord eller ytvatten kräver anmälan.	-

9 § Hantering av övriga kemiska produkter

9 §	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon	Tertiär skyddszon
9 a	Hantering av övriga kemiska produkter kräver tillstånd. Undantaget från krav på tillstånd är hantering för normalt husbehov.	Hantering av övriga kemiska produkter kräver tillstånd. Undantaget från krav på tillstånd är hantering för normalt husbehov.	-

10 § För primär, sekundär och tertiär skyddszon i vattenskyddsområdet gäller följande allmänna bestämmelser:

10 §	Primär, sekundär och tertiär skyddszoner
10 a	Dricksvattenproducenten ska sätta upp informationsskyltar på väl synliga platser vid infartsvägar till området, m.m. För detta ändamål får annans mark tas i anspråk. Utformningen av

	skyltar ska följa rekommendationer från vägledande myndigheter.

11 § Definitioner

Arbetsfordon: Avser i dessa föreskrifter t.ex. traktorer, motorredskap och terrängmotorfordon som huvudsakligen avses användas till godsbefordran eller i entreprenadverksamhet – det kan exempelvis vara jordbruksmaskiner eller skogsmaskiner. Arbetsfordon kan vara traktorer, lastbilar, bussar, transportbilar, grävmaskiner, vältar m. fler: Undantag avser enbart personbefordran med 9 sittplatser eller färre.

Arbetsmaskin: alla maskiner som inte är ett fordon och som drivs med flytande bränsle eller oljor. Arbetsmaskiner kan vara stationära förbränningsmotorer, transformatorer, elverk m flera. Motormanuella redskap är inte arbetsmaskiner.

Brandfarlig vätska: med brandfarlig vätska avses en vätska vars flampunkt är lika med eller lägre än 100°C. Flampunkt är den lägsta temperatur där det avgår ånga från en vätskas yta i sådan mängd att ångan tillsammans med luft kan börja brinna.

Fordon: med fordon avses varje motordrivet transportmedel som kan framföras på mark, vatten eller is.

Hantering: avses – i enlighet med miljöbalken; avser tillverkning, bearbetning, behandling, transport, omhändertagande, användning, förpackning, förvaring, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse, avledning och därmed jämförbara förfaranden inklusive spridning.

Lagring: Förvaring i särskilda utrymmen.

Sekundärt skydd: avser anordning som säkerställer att vätska kan fångas upp från läckande cisterner, tank eller annan behållare. Skyddsanordningar som, var och en för sig eller tillsammans, har som funktion att fånga upp läckage, överfyllning och spill för att förhindra spridning till omgivningen.

Uppställning: eller parkering avser här uppställning av arbetsfordonet eller arbetsmaskinen med varaktighet över 8 timmar och att arbetsfordonet eller arbetsmaskinen lämnats obevakat.

Maskinell skogsbruksåtgärd: skogsbruksåtgärd som utförs med motordrivet arbetsfordon. Transport med terrängskoter är inte maskinell

skogsbruksåtgärd. Med terrängskoter avses snöskoter eller terränghjuling med högsta tjänstevikt 450 kg.

Skogsbruksåtgärd: åtgärder som omfattas av skogsvårdslagen, t.ex. föryngringsavverkning, röjning, gallring, uttag av skogsbränsle (grenar, toppar och stubbar), skyddsdikning, dikesrensning och markberedning samt även tillfälliga transportvägar.

Avloppsanläggningar: Avloppsanläggning avser här anläggning som tar emot avloppsvatten. Infiltrationsanläggning: anläggning där avloppsvatten infiltrerar genom naturliga eller konstgjorda jordmassor med utlopp till mark eller grundvatten.

Spillvatten: bad-, disk-, tvätt- och toalettvatten.

BDT-vatten: bad-, disk- och tvättvatten.

Avfall: varje ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med.

Deponi: med deponi avses här plats för uppläggning och förvaring av avfall på marken, där avfall förvaras under längre tid än ett år.

Förorenade massor: med förorenade massor avses massor från ett område, en deponi, mark, grundvatten eller sediment som är förorenat och vars föroreningshalter påtagligt överskrider lokal eller regional bakgrundshalt.

Upplag: Med upplag avses plats på marken eller i vattnet för uppläggning och förvaring av förorenande ämnen, avfall, förorenade massor, massor med okänd miljöstatus eller andra förorenade produkter. Lagring direkt på marken under en tid upp till och med ett år innan bortskaffande, eller tre år innan återvinning eller behandling.

Husbehovstäkt: sådant uttag av material som skall användas inom den egna fastigheten för dess egna behov. En husbehovstäkt där det utbrutna materialet används som ersättning för tjänster, avyttras eller på annat sätt utnyttjas kommersiellt betraktas ej som husbehovstäkt.

Materialtäkt: täkt av berg, sten, grus, sand, lera, jord, torv eller andra jordarter.

Normalt husbehov: sådan användning som sker för att täcka det egna hushållets behov. Avser inte användning inom kommersiell verksamhet.

Kemisk produkt: ett kemiskt ämne eller en blandning av kemiska ämnen som inte är en vara.

Övrig kemisk produkt: kemisk produkt som inte är: petroleumprodukt eller annan brandfarlig vätska; kemiskt bekämpningsmedel; växtnäringsämne; vägsalt eller saltinblandad sand; dammbindningsmedel; eller köldbärarvätska.

Invasiv främmande art: En främmande art vars introduktion eller spridning har konstaterats hota eller negativt inverka på biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster.

Djurenhet: avses, i enlighet med miljöbalken, med en djurenhet avses t.ex. en häst, en mjölkko, tre suggor, 10 får, 15 strutsar eller 100 värphöns.

Djurhållning: sådan typ av djurhållning, i enlighet med miljöbalken, t.ex. hållande av nötkreatur, häst, svin, får, fjäderfä. Till djurhållning räknas i dessa föreskrifter inte hållande av hund eller katt.

Kemiska bekämpningsmedel: Samlingsnamn för kemiska eller biologiska produkter som förhindrar skada från skadegörare. En kemisk produkt som är avsedd att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, orsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom. Det omfattar växtskyddsmedel och växtprodukter inom jordbruk, skogsbruk och trädgårdsbruk. Begreppet inkluderar således även träskyddsmedel.

Punktbehandling: Behandling av växter med en metod som medför att växtskyddsmedlet inte sprids utanför det avsedda objektet.

Slam: fasta partiklar och fett som har avskilts från avloppsvatten.

Strandbete: Möjlighet för boskap att gå ut i naturliga vattendrag eller obeväxt strandzon. Bete i anslutning till dike eller dikesanvisning är ej strandbete.

Vattenbruk: Odling av akvatiska djur och växter.

Naturgödsel: Stallgödsel, fastgödsel, kletgödsel, flytgödsel samt djupströgödsel m.m som har ursprung från djur.

Växtnäringsämnen: avser här mineralogiska gödselmedel, stallgödsel (kletgödsel, naturgödsel, flytgödsel samt djupströgödsel med ursprung från djur), avloppsslam, handelsgödsel vedaska samt övriga organiska gödselmedel och liknande med syfte att höja växtproduktionen och liknande med syfte att höja växtproduktionen.

Yrkesmässig verksamhet: avser här verksamhet som har en viss omfattning och varaktighet, samt ett objektivt fastställbart kommersiellt

syfte och är av självständig karaktär. Verksamheten behöver dock inte vara vederbörandes huvudsysselsättning

Brandfarlig vätska: med brandfarlig vätska avses en vätska vars flampunkt är lika med eller lägre än 100°C. Flampunkt är den lägsta temperatur där det avgår ånga från en vätskas yta i sådan mängd att ångan tillsammans med luft kan börja brinna.

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna enligt 7 kap. 22 § MB ska inte utgöra hinder för den hantering och de verksamheter, inklusive nyanläggning, som är nödvändiga för drift, utveckling och underhåll av den kommunala dricksvattenförsörjningen.

Tillstånd enligt dessa föreskrifter krävs inte om verksamheten har tillståndsprövats enligt miljöbalken, enligt förordning utfärdad med stöd av miljöbalken alternativt föreskrifter meddelade av miljöbalken. Vidare krävs inte prövning enligt vattenskyddsbeslutet om frågan är prövad enligt väglagen (1971:1948), lag om byggande av järnväg (1995:1649), ellagen (1997:857) eller andra lagar där krav på miljöbedömning enligt 6 kap, MB ställs.

Tillstånd och dispenser

Tillstånd enligt föreskrifter i detta beslut ska med stöd av 7 kap. 22 § MB prövas av den nämnd inom Örnsköldsvik kommun som har till uppgift att fullgöra kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Dispens från förbud enligt föreskrifter ska sökas hos Länsstyrelsen i Västernorrland. Länsstyrelsen får meddela dispens från föreskrifterna om det finns särskilda skäl.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 16 april 2026.

Samtidigt upphävs Länsstyrelsens föreskrifter om fastställelse av skyddsområde och bestämmelser för vattenskydd vid By vattentäkt i Örnsköldsvik kommun, FS 1981:5 samt deldomar som berör fastställelse av skyddsområde och bestämmelser för skydd av vattentillgångar vid Gerdal meddelad av Nedre Norrbygdens Vattendomstol 1969 den 21 jan (A nr 29/1967).

Carin Jämtin Aude Vincent